
A Szoptatást Támogató Nemzeti Bizottság az ISSOP 2014 áprilisában közzétett állásfoglalásáról

*Gyermekgyógyászati társaságok és gyermekgyógyászok szponzorálása a tápszeripar által
(ISSOP Position Statement on sponsorship of paediatricians/paediatric societies by the Baby
Feeding Industry)*

A Szoptatást Támogató Nemzeti Bizottság örömmel üdvözi az ISSOP 2014 áprilisában kiadott állásfoglalását a Nemzetközi Kódex érvényesítésének azon területével kapcsolatban, ami az egészségügyi dolgozókra és a nemzetközi és nemzeti gyermekgyógyász társaságokra vonatkozik.

A 16 oldalas dokumentumból, ami az International Society for Social Pediatrics and Child Health (ISSOP) honlapjáról (www.issop.org) vagy a http://ipa-world.org/society-resources/code/images/a54da50-issop_position_statement_4_sponsoring_baby-feeding-industry_2014_april.pdf linkről teljes terjedelmében letölthető, kiemelünk néhány fontos pontot a teljesség igénye nélkül.

Bevezetés

A csecsemők és kisgyermekek táplálása központi jelentőségű a gyermekek egészsége szempontjából, és a szülés után a szoptatás az első gondoskodási forma, amit az édesanya gyermekének nyújt. A történelem során az anyán és az őt körülvevő családon kívül nem volt szükség harmadik félre a csecsemőtáplálás támogatására. Csak az anyatej helyettesítő termékek tizenkilencedik századi kereskedelmi kifejlesztése óta vesznek részt az egészségügyi szakemberek a tápszer rendelésben.

Az utóbbi években a csecsemőtáplálás kommercializálódása befolyást szerzett a szakma gyakorlatára azáltal, hogy a tápszeripar szponzorálja az egészségügyi konferenciákat és találkozókat, illetve ajándékokkal látja el az egészségügyi dolgozókat.

Az ISSOP úgy látja, hogy ez a szponzorálási kapcsolat árt a gyermekgyógyászok hírnevének, az anyák és csecsemők egészségének és a szoptatás helyzetének. Ez az állásfoglalás kifejti azokat az okokat, amiért úgy hisszük, hogy az effajta szponzorációnak véget kell vetni.

Az ISSOP a következőkre szólította fel az illetékeseket

- A tápszeripar ne szponzorálja gyermekgyógyászoknak szóló konferenciákat.
- Ne folytasson a tápszeripar egyéb reklám tevékenységet az egészségügyi szolgáltatás keretei között (beleértve szakfolyóiratokban közzétett hirdetések, szponzorált továbbképzéseket, szponzorált kutatást, kiadványokat és szórólapokat, amit a kórházak és ambulanciák osztanak szét az ellátottak között). Ebben az erőteljes lépésben látják annak biztosítékát, hogy a csecsemőtápláláshoz fűződő viszony elfogulatlan és átlátható legyen, elismerve a szoptatás fontosságát és a tápszeres táplálás kockázatait globális szinten.

- Az ISSOP felszólítja a gyermekgyógyászati társaságokat, hassanak oda, hogy a gyermekgyógyászok ne kapjanak a tápszeripartól pénzügyi támogatást konferenciák látogatásához, vagy ne fogadjanak el semmilyen ajándékot. Ez érdeellentétet szül, és beárnyékolja a gyermekgyógyászok hírnevét.
- Az ISSOP-nak szándékában áll részt venni a szponzorálási irányelvek kidolgozásában, illetve a gyermekgyógyászoknak a szoptatásmenedzsmenttel és a mesterséges táplálás kockázataival kapcsolatos ismereteinek fejlesztésében.

Táblázatban foglalják össze a szponzorálás típusait és az okokat, amiért ezek kerülendőek (lásd az állásfoglalás 6. oldalán)

Táblázat – Szponzorálási formák és az okok, amiért kerülendőek

Az intézményen belül	Okok, amik miatt a támogatás kerülendő
Szórólapok vagy poszterek kihelyezése a cég logójával	A céget nyilvánosan reklámozza, bizalomkeltő környezetben.
Tápszercég által támogatott oktatás vagy ülés	A nyilvánosság összekapcsolja az Ön intézményét a céggel.
A személyzet fizetésének, felszerelésnek vagy kutatásnak a támogatása	Az intézmény a cég lekötelezettjévé válik, ami abba az irányba hat, hogy elnyomja a kétségeket a termékkel és a cég gyakorlatával kapcsolatban.
Mint egyén	Okok, amik miatt a támogatás kerülendő
Jegyzetömb, ceruza, klinikai felszerelés elfogadása	A céget reklámozza azáltal, hogy Ön használja ezeket.
Előadás tartása olyan konferencián, ahol a tápszercég logójával ellátott kitűzője van	A nyilvánosság felhasználása arra, hogy népszerűsítse a céget és a nevét összekapcsolja az Önével.
Konferencián vagy tanfolyamon való részvétel finanszírozása	Ön úgy fogja érezni, hogy le van kötelezve a cégnek és a jövőben is elvárja ezt a támogatást.

A KÓDEX ajánlással kapcsolatos pontjai

Az ISSOP állásfoglalás kiemeli a Kódex (*Az anyatejhelyettesítő termékek marketingjének nemzetközi kódexe*, 1981) és az ezzel kapcsolatos WHA határozatok jelentőségét a szoptatás védelme szempontjából és kiemeli a Kódex egészségügyi dolgozókra vonatkozó kulcsfontosságú cikkelyeit:

4.3 – *A tápszergyártók vagy forgalmazók információs és tájékoztató anyagokat csak kormányzati szerv írásos kérésére és jóváhagyásával vagy a kormányzat által ebből a célból kiadott irányelvek keretein belül készíthetnek.*

7.3 – *A tápszergyártók vagy forgalmazók a Kódex hatálya alá eső termékeket pénzügyi vagy anyagi eszközök felhasználásával nem mozdíthatják elő és nem ajánlhatják fel egészségügyi dolgozóknak vagy családtagjaiknak, és ezeket az egészségügyi dolgozók és családtagjaik nem fogadják el.*

7.4 – *A csecsemőtápszerek vagy a Kódex hatálya alá eső egyéb termékek mintái, vagy ezek elkészítésére szolgáló eszközök vagy felszerelések nem adhatóak egészségügyi dolgozóknak, kivéve, amikor ezek intézményi szinten szakmai értékelés vagy kutatás célját szolgálják. Egészségügyi dolgozók ne adjanak tápszer mintát várandós asszonyoknak és csecsemők vagy kisdedek anyjának vagy más családtagjainak.*

Kiemelik a WHA 49.15-ös cikkelyét, amiben felszólítják a kormányokat annak biztosítására, *“hogy a csecsemőket és kisgyermeket ellátó egészségügyi szakemberek pénzügyi támogatása ne hozzon létre érdekellentétet, különösen a Bababarát Kórház Kezdeményezés vonatkozásában.”*

Az ISSOP állásfoglalás a Kódex alapján azt a következtetést vonja le, hogy az egészségügyi dolgozók ne vegyenek részt a tápszeripar által finanszírozott képzéseken és ne fogadjanak el pénzügyi vagy egyéb természetű támogatást ezen termékek támogatása céljából. Ilyen cselekedet a Nemzetközi Kódex megsértésének minősül.

Ajánlások (az ISSOP állásfoglalás 8. oldalán)

A nemzeti és nemzetközi gyermekgyógyász társaságok számára

- Tűzzék ki célul, hogy a tápszeripar ne szponzoráljon képzéseket és dolgozzanak ki ennek elérését célzó stratégiát.
- Miközben ennek a célnak az eléréséért dolgoznak, biztosítsák, hogy a kiállításokon kevesebb standja legyen a tápszercégeknek és ne népszerűsítsenek konkrét márkákat.
- Biztosítsák, hogy a konferencia programokban a szoptatás fontos szerepet kapjon.
- A társaság gyermekgyógyász tagjait beszéljék le arról, hogy ajándékot fogadjanak el a tápszer ipartól, beleértve az ingyenes utazást és szállást nemzeti és nemzetközi konferenciákra.
- Biztosítsák, hogy a szoptatás védelme, elősegítése és támogatása a gyermekgyógyászok képzési programjának része legyen, mint pl.
<http://www.unicef.org.uk/BabyFriendly/Resources/Training-resources/E-learning-for-paediatricians/>
- A gyermekgyógyászok képzésében szerepeljen a Nemzetközi Kódex, az azzal kapcsolatos WHA határozatok és azok támogatásának szükségessége.
- Találjanak más forrásokat a képzési programok támogatására, hogy pótolják a tápszeripar által nyújtott anyagi forrásokat.
- Képviseljék a csecsemőtáplálás védelmét a kereskedelmi érdekekkel szemben.

A gyermekgyógyászok számára

- Dolgozzanak azért, hogy a kórházak és rendelők elnyerjék a „bababarát” címet.
- Amikor csak lehetséges, biztosítsák, hogy a szoptatás védelme és elősegítése egyénre szabott legyen, és adjanak hatékony segítséget és tanácsot a szoptatási nehézségekkel küzdő anyáknak.
- Csökkentsék minimumra a kapcsolataikat a tápszeripar képviselőivel és ne fogadjanak el ajándékot és ingyenes utazást képzésekre.
- Jelentsék megfelelő fórumokon a Kódex és ezzel kapcsolatos nemzeti törvények esetleges megsértését.
- Kerüljék el a tápszeripar által szervezett „tudományos” üléseket.

Az SZTNB a fenti pontok ismertetésével hívja fel a figyelmet az ISSOP állásfoglalására, amit feltesz a www.sztnb.hu honlapra, és az alábbi szervezeteknek közvetlenül is eljuttatja:

- Magyar Gyermekorvosok Társasága
- Házi Gyermekorvosok Országos Egyesülete
- Magyar Kórhákszövetség

Fel szeretnénk hívni a figyelmet arra, hogy a szoptatás rövid és hosszú távú egészségügyi előnyei a fejlett országokban a morbiditás és az egészségügyi kiadások számottevő csökkenését eredményezik, miközben a szoptatás pozitív pszichoszociális hatása ugyancsak rendkívül fontos.

A magyarországi szoptatási mutatók ugyan európai viszonylatban az élvonalban vannak, azonban a kívánatos optimális szintet nem érik el és az anyák jelentős része nem tudja megvalósítani a szoptatással kapcsolatban kitűzött célját.

Az ISSOP ajánlásai ennek a célnak az eléréséhez nyújtanak segítséget.